

DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI LJUBLJANA
Gmajnice 30

1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR
PREDSEDNICA

Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana

Ljubljana, 27. 12. 2022

ZADEVA: pisni prispevek za posvet s predstavniki nevladnih organizacij na področju dobrobiti živali

Kaj vse dobrobit živali zajema so zapisali v Nacionalnem centru za dobrobit živali z Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani: *»Dobro počutje živali pomeni, da je raven dobrobiti visoka, če je žival zdrava, dobro prehranjena, varna, ji je udobno in ne izkuša bolečine, stiske ali strahu in lahko izraža vedenja, pomembna za fizično in mentalno ravnovesje«* (Veterinarska fakulteta, 2022).

Kot organizacija s področja dobrobiti živali želimo svet, kjer ne bodo obstajale rejne živali, ki pri živem telesu razpadajo v lastnih iztrebkih, kjer ne bo na tisoče mačjih mladičkov pobitih na krute načine vsako leto, ker jih je preprosto preveč, kjer ne bo živali v kletkah, ki so manjše od njihovega telesa, kjer ne bo zlorab v klavnih procesih, kjer ne bo lovnih živali, ki umirajo v mukah, ker jim nihče ne pomaga, kjer ne bo psov na metrskih verigah, ki so v vsakem vremenu brez zavetja, kjer ne bo ptic v kletkah, ki nikoli niso izpuščene in ne morejo leteti in kjer ne bo polnih zavetišč za hišne živali. Zakonodaja sicer omogoča ukrepanje v marsikaterem primeru, v praksi pa se zgoraj opisane situacije dogajajo ves čas, pogosto jih ne rešuje nihče.

Varstvo živali pred mučenjem je predvideno že v Ustavi Republike Slovenije. V Stvarnopravni zakonik smo marca 2020 zapisali, da živali niso stvari, ampak živa čuteča bitja. V resnici pa dobrobit živali na nacionalni in svetovni ravni ostaja velik problem, ki izhaja predvsem iz pomanjkanja razumevanja potreb živali in premalo aktivnosti za preprečevanje trpljenja s strani pristojnih služb in institucij. Tudi zakonodajni okvir ima veliko možnosti za izboljšave, obstoječi se v praksi uresničuje nezadostno.

S področjem dobrobiti in zaščite živali se država spoprijema predvsem kurativno. Imamo zavetišča za hišne živali, ki naj bi poskrbela za zapuščene hišne živali in uradne veterinarje oziroma veterinarsko inšpekcijo, ki bi morala ukrepati ob primerih slabega ravnanja z živalmi. V resnici

izkušnje s terena nakazujejo, da uradni veterinarji (veterinarska inšpekcija) odreagirajo preveč redko in premalo strogo, zavetišča za hišne živali so vsako leto prepolna, saj je zapuščenih živali ogromno, določene vrste živali sploh nimajo zavetišča, niso pravno zaščitene ali pa za njih ni nihče pristojen in jim torej nihče razen prostovoljcev ne pomaga. S preventivnimi akcijami in dejanji bi bilo nujno poskrbeti, da do slabega stanja živali in zapuščenih živali sploh ne bi prišlo, če že, pa bi bilo ukrepanje hitro in učinkovito. **Dobrobit živali ne more temeljiti samo na prostovoljstvu, če se imamo za napredno in čutečo družbo!**

Samo skupaj lahko gradimo boljši jutri za živali in ljudi. Želimo, da bilo področje dobrobiti živali vsaj tako pomembno, kot je odprava revščine in lakote, skrbi za zdravo življenje, enakopravna izobrazba, enakost spolov in vsi ostali cilji, ki jih navaja Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 in jim je zavezana tudi Slovenija (Vlada Republike Slovenije, 2020). Posvečati se je potrebno tudi dobrobiti vsake posamezne živali in preprečevanju trpljenja, ne samo ohranjanju populacij, to pa tudi zapisati v strategije razvoja naše države.

Zbrali smo nekaj področij, ki jim je nujno posvetiti dodatno pozornost, jih zakonsko (dodatno) urediti ali poskrbeti za izvajanje v praksi:

- 1. Preventiva na področju dobrobiti živali.** Nujno je vlagati v izobraževanje in osveščanje o potrebah različnih vrst živali (domače, divje, rejne, eksotične itd.) in kaj potrebujejo za kvalitetno življenje (dobrobit), tako v šolah kot za odrasle.
- 2. Pomembnost samega področja dobrobiti živali.** Dobrobit živali kot pomembno področje zapisati v Strategijo razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva in ostale strategije razvoja države in vanj vlagati, tako finančno kot časovno.
- 3. Pomoč bolnim in poškodovanim lovnim živalim.** V praksi se posamezniki pogosto srečujejo s poškodovanimi ali bolnimi živalmi lovnih vrst, ki bi jih bilo nujno oskrbeti in vrniti v okolje ali vsaj odrešiti trpljenja, vendar ni nikogar, ki bi živalim pomagal.
- 4. Preventiva na področju hišnih živali s strani občin.** Zakonodaja kritje stroškov za najdene živali na njihovem območju nalaga občinam. Osveščanje o odgovornem lastništvu hišnih živali v okviru občin bi te stroške lahko zmanjšala.
- 5. Zavetišča za hišne živali.** Zagotoviti dovolj zavetišč za hišne živali, saj nekatere občine zavetišča za živali nimajo, obstoječa zavetišča imajo kapacitete pogosto popolnoma zapolnjene. Urediti registracijo nameščanja živali, ki jih opravljajo društva.
- 6. Zatočišče za živali prosto živečih vrst.** V Sloveniji trenutno deluje samo eno zatočišče za živali zavarovanih prosto živečih vrst, ki težko pokrije vse potrebe za pomoč tem živalim.
- 7. Rejne živali v neprimernih pogojih.** Pogosto se srečujemo s primeri rejnih živali v neprimernih in grozljivih pogojih. Nujno bi bilo urediti reden nadzor in objekte za takojšnji odvzem iz neprimernih pogojev do ureditve pogojev ali odvzema živali.
- 8. Ukrepanje Policije v primerih, za katere so pristojni.** Za nadzor nad delom zakonodaje s področja zaščite živali je pristojna tudi Policija. V praksi se pogosto srečamo s posamezniki, kjer

Policija zavrne posredovanje, čeprav so za to pristojni.

9. Odzivnost Inšpekcije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Inšpekcija se odziva prepočasi in premalo strogo glede na možnosti, ki jim jih omogoča zakonodaja, tako pri hišnih kot pri rejnih živalih. Ker gre za živa bitja in ne predmete bi morala tudi zakonodaja predvidevati hitrejša ukrepanja.

10. Uvedba pozitivne liste za posedovanje hišnih živali. Uvedba pozitivne liste dovoljenih hišnih ljubljencev po zgledu Nizozemske, kjer je kot hišne ljubljence dovoljeno posedovati le 30 vrst živali. Divje živali namreč niso primerne za zadrževanje v ujetništvu (Eurogroup for Animals, 2022).

11. Dosledno spremljanje dobrobiti rejnih živali. Spremljanje dobrobiti rejnih živali z rednimi preglede s strani uradnih veterinarjev, ne samo na podlagi prijav. Z neprimerno oskrbo rejnih živali se pogosto srečujejo terenski veterinarji, ki neprimerne oskrbe ne želijo prijaviti pristojnim, saj bi za njih pomenilo izgubo dobička. Gre za nasprotje interesov.

12. Ureditev stanja na področju golobov. Na terenu se pogosto srečamo s primeri bolnih ali poškodovanih golobov, ki potrebujejo pomoč ali vsaj evtanazijo, vendar za pomoč golobom ni nihče pristojen. Potrebna je zakonodajna ureditev področja.

13. Odzivnost UVHVVR. Večja odzivnost Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin na vprašanja in prošnje za pomoč s strani zavetišč za živali in drugih.

14. Evtanazija neozdravljivo poškodovanih najdenih živali. Pogosto na terenu srečamo hudi poškodovane živali, ki bi za odrešitev od trpljenja potrebovale evtanazijo. Ureditev, da to tudi v praksi lahko in mora nuditi vsak veterinar, ne glede na vrsto živali.

Trenutno nimamo konkretnih predlogov za spremembe zakonodaje, saj verjamemo v sodelovanje nevladnega sektorja s pristojnimi institucijami pri pripravi sprememb, da so te smiselne, dolgoročne in dosegljive. Seveda smo za izboljšanje stanja pripravljeni aktivno sodelovati s pristojnimi. Pričnejo lahko z bolj kvalitetnim izvrševanjem že obstoječe zakonodaje.

Maša Cerjak Kastelic
zakonita zastopnica

Društvo za zaščito živali Ljubljana

dzzz
LJUBLJANA

Viri:

Eurogroup for Animals. (2022). The Netherlands introduces new Positive List for mammals.
<https://www.eurogroupforanimals.org/news/netherlands-introduces-new-positive-list-mammals>

Veterinarska fakulteta. (2022). Kaj je dobrobit živali?. <http://www.vf.uni-lj.si/kaj-je-donrobit-zivali>

Vlada Republike Slovenije. (2020). Uresničevanje Agende 2030.
<https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/uresnicevanje-agende-2030>